

קיר הזכוכית

לפי התוכנית, יחצוץ גם במישך החדש של הכנסת קיר של זכוכית בין היושבים באולם המליאה לבין הקהל היושב ביציע. קיר זה לא הותכן עדיין. מדוע?

משום רגשיהבושה המקוננת, כי נראה, בלב מארגני טכסיהחנוכה. הם חשים תחושה של אינעימות. אין הם

ההרגשה כי מפריד קיר עבה, בלתינראה אך אמוב, בין נבחרים העם ובחוריהם. מאז שאני יושב מעברו השני של קיר הזכוכית, אני יכול להעיד מנסיון אישי. קיר זה אמנם קיים. זהו קיר של חוסר קשר נפשי בין הניאורח הפשוט, החי את חיו במדינה, לבין נבחרים, אשר רבים מהם יושבים בכנסת

לריוחוק זה של הנבחר מן הבוחר. *******

אמנם, היה קיים קיר כזה גם בי ביתפרומין. וחבל שהיה קיים. אבל יש הבדל רב בין בית פרוי מין לבין המישכן החדש. לביתפרומין היתה מעלה אחת גדולה: הוא שכן בליבה של עיר, בלב האוכלוסיה. כל מי שנכנס לבניין חש בקירבתם הבלתי

העם בפני התנקשויות בחייהם. אין להאשים את מומחיהבטחון, על כי הם דוגלים בממצעי הפשוט והבטוח ביותר למניעת סכנה זו. גם אין לזלזל בסכנה עצמה: בכל ציבור יש אחוז מסוים של פסיכופאטים, העלוי לים לירות לתוך אולם הכנסת או לזרוק לתוכו רימון. זה קרה בישראל.

אבל זה קרה גם בארצות אחרות. ובכך זאת לא הוקמו שם קירותזכוכית. כמה נשיאים נרצחו בארצותהברית, מי לינקולן עד קנדי. אך הנשיא ממשיך לנוע בציבור. היתה יותר מהתנקשות אחת בקונגרס של ארצותהברית. אין שם קירזכוכית. כל אדם יכול להיכנס לאולם הפרלמנט של בריטניה ובראזיל, איסלנד ואיטליה, מי בלי למצוא קירבטחון בינו ובין הנבחרים. אף באחת מארצות אלה אין מחסור בפסיכופאטים מסוכנים.

אדם המתייצב למישרה ציבורית יודע שהוא מסתכן. הוא מושך אליו תשומתלב — לא רק של המתנגדים לדעותיו, השונאים את מעשיו, אלא גם של המופרעים כנפשם, העלוי לים להפנות שינאה בלתיראציונלית אל אובייקט מיקרי בולט. אפשר להתקוש בחייו, לשלוח לו חבילות נפץ, לירות בו ברובה סלסקופי. מי שחושש מכך, מי שירא את הסיכון המתמיד — אזינא יבקש את אישור הבוחר לשליחות ציבורית.

בתפקיד המנהיג המדיני כרוך סיכון מקצועי, כמו בתפקיד החייל, השוטרי, הכורה או הטייס. בארץ כמו בכל מקום אחר. איני מאמין כי הנבחר הישראלי הוא פחדני יותר, אמוץ פחות, מעמיתו בכל ארץ אחרת. אני מאמין שהוא מוכן להסתכן, גם בי יושבו באולםהמליאה. אחרת, אזי מוטב שיעדר ממנו.

כי כל התועלת הבטחונית שבקיום קיר של זכוכית בין הנבחר לציבור — היא כאין וכאפס לעומת הנזק הטמון בו לגבי אופי הדמוקרטיה, לגבי אופיה של הכנסת. להלכה מדברים חבריהכנסת איש אל רעהו. אולם זו ההלכה בלבד — כי במציאות המישטר הקיים בישראל, המבוסס על משמעתברזל של סיעות ועל ציות עיוור של הנבחר למוכריה, אין להידברות זאת ערך ממש.

למעשה צריכים חבריהכנסת לדבר גם אז הציבור. הם צריכים להביע את רעיונותיהם באוזני הציבור, בחלק מן התהליך הדמוקרטי שד הכרעה ציבורית. לכן חשוב מאוד שחבריהכנסת, בדבריה יראה לגנו עיניו חלק — ולוא גם חלק קטן מאוד — של הציבור הזה. חשוב לו לחוש שהוא יושב עם הציבור באולם אחד. לא מבעד לקיר של זכוכית, אלא באופן בלתיאמצעי.

כדי שאותה נציגות מיקרית של הציבור הרחב תזכיר לו מניין הוא בא, לאן הוא הולך, וכפני מי הוא היה צריך ליתן דיווחשבון.

אמצעית של האורחים, שהתהלכו בחוץ, קולם חדר לא פעם לתוך אולםהישיבות. המישכן החדש שונה לגמרי. הוא שוכן מחוץ לעיר, על גבעה רמה. הוא משקיף על הארץ מגבוה. הוא רחוק מאוד מכל אוכלוסיה. כל הנכנס לבניין יחוש בעד כורף, הן מתחת לסף הכרתו, כי הוא נכנס למוסד הנישא מעל לעם. בפני הכנסת כולה יעמוד פיתוי מסוכן: לראות בעצמה לא רק אסיפתנבחרים, אלא גם אסיפת בחירים.

איני שוכח לרגע את סיבתו ואת מטרתו של הקיר: ההגנה על נבחר

מזה 11, 15 ואף 17 שנים רצופות. זהו קיר של תחושתשררה, הרגשתחשיבות, ידיעתסוד וסתם התנשאות, הקיימות אצל כמה וכמה מחבריהכנסת (אך, חלילה, לא אצל כולם). הציבור יודע זאת. כי הדבר מתבטא במיגנזון הוויכוחים בכנסת. ביחס הכנסת לנושאים מודרניים (כמו הטלביזיה והמכונות) או לי נושאים השייכים לאזרח (כמו שפתיחים והאוטובוס).

מכאן ביטויים הרווחים בציבור, כגון „הם חיים על הירח“, „הם רחוקים מיתנו אלף שנותאור“. קיריהזכוכית ישמש סמל מוחשי

רוצים להראות לאורחי הכנסת, יושביראש חמישים הפרלמנטים, כי במדינת ישראל יש צורך בקיר כזה. כי באותם חמישים הפרלמנטים אין קירות של זכוכית. שום מחסום פיסי, אטום או שקוף, אינו חוצץ שם בין הנבחרים הניכדים לבין בוחריהם. מאותה סיבה הריני מתכבד להציע, לביקש ולתבוע: אל יותקן הקיר גם אחר הטיכס!

כי קיריהזכוכית עומד להפוך לסמל של משהו. משהו שאינו נעים, שאינו הולם. מזה שנים רבות גוברת בציבור